

Analiza problemu bezrobocia w Katowicach została przeprowadzona w aspekcie zawodów zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych do urzędu w 2011 r.

Klasyfikacja zawodów wg liczby osób zarejestrowanych:/ w tabeli wykazano zawody, w których zarejestrowanych było wg stanu na dzień 31.12.2011 r. powyżej 50 osób/

Tabela nr 1

L.p	Nazwa zawodu	Bezrob. ogółem	W tym				
			kobiety	absolwenci		powyżej 12 m-cy	
				razem	kobiety	razem	kobiety
1.	Bez zawodu	902	485	109	57	52	28
2.	Sprzedawca	840	750	34	30	191	174
3	Sprzątaczką biurową	303	299	2	2	87	87
4	Robotnik gospodarczy	297	87	4	1	68	14
5	Technik prac biurowych + pozostali pracownicy obsł. biurowej	271	240	12	10	63	60
6	Technik ekonomista	185	167	8	7	35	32
7	Ślusarz	173	3	0	0	36	0
8	Robotnik budowlany	169	0	1	0	49	0
9	Magazynier	154	42	3	0	26	3
10	Dozorca	95	60	0	0	25	18
11	Kucharz	93	60	3	1	27	18
12	Fryzjer	93	91	12	12	15	15
13	Pomoc kuchenna	88	76	2	2	14	13
14	Kierowca samochodu osobowego	86	1	1	0	23	0
15	Krawiec	82	80	0	0	26	25

16	Murarz	81	0	0	0	26	0
17	Ekonomista	75	50	1	0	20	12
18	Górnik eksploatacji podziemnej	74	0	0	0	14	0
19	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	72	6	0	0	18	3
20	Kelner	70	55	9	7	13	6
21	Barman	68	55	6	3	17	15
22	Kasjer handlowy	68	64	2	1	17	16
23	Przedstawiciel handlowy	62	24	3	1	16	9
24	Cukiernik	59	38	1	0	11	11
25	Mechanik samochodów osobowych	58	0	1	0	9	0
26	Technik elektronik	57	5	4	0	9	1
27	Salowa	57	57	0	0	15	15
28	Technik handlowiec	55	40	4	4	8	7
29	Specjalista ds. marketingu i handlu	55	29	1	1	14	9
30	Tokarz w metalu	51	12	0	0	13	1

Struktura bezrobotnych wg grup zawodów.

Tabela nr 2

L.p	Nazwa grupy zawodowej	Procentowy udział w ogólnej grupie bezrobotnych
1	Sprzedawcy i pokrewni	14,38
2	Pracownicy usług osobistych	9,04

3	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,86
4	Średni personel ds. biznesu i administracji	5,44
5	Pomoce domowe i sprzątaczk	5,41
6	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,10
7	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,45
8	Robotnicy budowlani i pokrewni / z wyjątkiem elektryków /	4,13
9	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,96
10	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,96
11	Specjaliści dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	3,37
12	Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	3,26
13	Pracownicy ds. spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,89
14	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,51
15	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,38
16	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,23
17	Elektrycy i elektronicy	2,21
18	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,08
19	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,84
20	Pracownicy usług ochrony	1,78
21	Pracownicy obsługi klienta	1,45
22	Specjaliści nauczania i wychowania	1,38
23	Średni personel ds. zdrowia	1,31
24	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni	1,19

25	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,12
26	Technicy informatycy	1,05
27	Inne	5,22
		100

Dokonując analizy powyższych zestawień należy zauważyć, iż ponad 1500 osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie to osoby bez kwalifikacji zawodowych / poz. w tabeli nr 1 - bez zawodu, dozorca, sprzątaczką, robotnik gospodarczy /. Jest to grupa osób szczególnie trudna do prowadzenia aktywizacji zawodowej, gdyż zgłaszane do urzędu oferty pracy dla pracowników fizycznych zwykle dot. osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Najliczniejszą grupę zawodową 14,38 % wśród ogółu zarejestrowanych osób stanowią sprzedawcy i zawody pokrewne związane z działalnością handlową. Zawód sprzedawcy jest od kilku lat najbardziej licznym zawodem spośród ogólnej liczby zarejestrowanych osób. W grupie tej przeważają kobiety posiadające doświadczenie, głównie w branży spożywczej. W związku z faktem iż w 2011 roku w stosunku do lat ubiegłych /2008-2010 / zgłoszono znacznie mniejszą liczbę ofert pracy dla sprzedawców- zauważono w tej grupie przyrost liczby osób zarejestrowanych długotrwale. W grupie tej dominują sprzedawcy sklepowi oraz kasjerzy i sprzedawcy biletów.

Druga grupa stanowiąca ponad 9,04% ogółu zarejestrowanych to pracownicy usług osobistych, w tym: kucharze, kelnerzy, fryzjerzy, kosmetyczki oraz gospodarze budynków. Najliczniej w tej grupie zawodowej zarejestrowani są kucharze oraz fryzjerzy. Wśród zarejestrowanych kucharzy dużą część /29%/ stanowią osoby zarejestrowane długotrwale. Są to osoby przeważnie w starszym wieku z długą przerwą w wykonywaniu zawodu. Natomiast zarejestrowane fryzjerki nie są zainteresowane pracą w zawodzie wyuczonym, chcą pracować jako sprzątaczką lub pracownicy biurowi - dotyczy to osób posiadających wykształcenie średnie.

Trzecia pod względem procentowego udziału / 6,86% / w ogólnej grupie bezrobotnych jest grupa obejmująca zawody robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych. Grupa ta dotyczy większości zawodów techniczno- mechanicznych – tj. ślusarzy i pokrewnych, mechaników pojazdów samochodowych, mechaników maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, ustawiaczy i operatorów obrabiarek do metali i pokrewnych. Pracodawcy wymagają od kandydatów z tej grupy zawodowej przede wszystkim kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego.

Przedstawione zestawienia wskazują również na rejestracje w urzędzie dużych grup zawodowych :

- średni personel ds. biznesu i administracji /5,44%/
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni /3,96%/
- specjaliści dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury /3,37%/
- specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania /3,26%/
- pracownicy ds. spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej /2,89% /

W grupach tych znajdują się osoby zarówno z wykształceniem średnim jak i wyższym, poszukujące pracy biurowej.

Zarejestrowane w tej grupie osoby posiadają różny stopień kwalifikacji zawodowych, są osoby z wykształceniem wyższym, doświadczeniem zawodowym, znajomością języka obcego, prawem jazdy – te osoby mają duże szanse na znalezienie pracy na poszukiwanym stanowisku związanym z obsługą biura. Natomiast część osób z wykształceniem średnim, bez doświadczenia zawodowego, z przerwą w zatrudnieniu a zwłaszcza w dojrzałym wieku praktycznie nie ma szans na aktualnym rynku pracy na zdobycie stanowiska pracownika biurowego. Wyjątkiem są osoby posiadające kwalifikacje zawodowe i staż pracy w księgowości – te osoby, pomimo trudnego rynku pracy mają w dalszym ciągu duże szanse na znalezienie zatrudnienia.

Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i pokrewnych stanowi 4,45 % ogółu zarejestrowanych. Grupę tę tworzą głównie:

- technicy mechanicy
- technicy elektronicy i pokrewni
- technicy technologii żywności
- technicy budownictwa

Największe szanse na znalezienie zatrudnienia w tej grupie posiadają technicy budownictwa oraz technicy elektronicy, zwłaszcza wtedy, gdy decydują się na kontynuację nauki na studiach. Zdecydowanie trudniejszą sytuację w zakresie pozyskania pracy mają technicy mechanicy oraz technicy technologii żywności.

Grupa robotników budowlanych i pokrewnych stanowi ponad 4,13 % w ogólnej strukturze osób bezrobotnych wg zawodów. Sytuacja zawodowa tej grupy uzależniona jest w dużym stopniu od pory roku. W miesiącach wiosenno-letnich duża grupa tych osób podejmuje pracę, pod warunkiem, że są fachowcami z doświadczeniem zawodowym, nie posiadają przeciwwskazań zdrowotnych, są mobilni i przede wszystkim posiadają chęć do pracy. Należy podkreślić, że konkurencją dla zarejestrowanych budowlańców są pracownicy budowlani z Ukrainy, których pracodawcy doceniają ze względu na przestrzeganie dyscypliny pracy.

W ogólnej strukturze bezrobotnych od 2-3 % stanowią następujące grupy zawodowe:

- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
- elektrycy i elektronicy
- kierowcy i operatorzy pojazdów
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych

Spośród powyższych grup zawodowych zdecydowanie największe szanse na zatrudnienie posiadają kierowcy, którzy podwyższają i aktualizują kwalifikacje zawodowe, aby sprostać wysokim wymaganiom pracodawców. Aktualnie Urząd dysponuje ofertami dla kierowców z kategoriami C, C+E oraz dodatkowymi uprawnieniami np. kurs na przewóz osób i rzeczy lub ADR. Duże szanse na znalezienie zatrudnienia rokują również elektrycy pod warunkiem posiadania aktualnych uprawnień SEP oraz doświadczenia w zawodzie.

W ogólnej strukturze bezrobotnych najmniejsze grupy (od 1-2%) stanowią m.in.:

- pracownicy usług ochrony,
- rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni
- technicy informatycy
- pracownicy obsługi klienta
- specjaliści nauczania i wychowania

Urząd dysponuje ofertami pracy dla pracowników ochrony ale w większości dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności. Pracodawcy zatrudniają osoby nie posiadające licencji pracownika ochrony ale wymagają zaświadczenia o niekaralności, które kandydat jest zobowiązany sfinansować lub oczekują doświadczenia w zawodzie. Oferty w ochronie dotyczą głównie ochrony obiektów handlowych, pracy w nocy i w systemie 12 godzinnym. Trudności na rynku pracy posiadają specjaliści ds. nauczania i wychowania a także technicy informatycy.

W okresie 2011 r. największa ilość osób bezrobotnych zarejestrowała się w zawodach:

Tabela nr 3

L. p	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	kobiety
1.	Bez zawodu	1746	843
2	Sprzedawca	1352	1175
3	Robotnik gospodarczy	436	132
4	Technik prac biurowych, pozostali pracownicy obsługi biura	428	373
5	Sprzątaczką biurowa	366	357
6	Technik ekonomista	304	261
7	Robotnik budowlany	288	1
8	Magazynier	284	69
9	Ślusarz	254	3
10	Fryzjer	167	163
11	Kucharz	159	77

12	Pomoc kuchenna	152	120
13	Murarz	134	0
14	Technik elektronik	133	6
15	Kasjer handlowy	133	117
16	Dozorca	131	82
17	Górnik eksploatacji podziemnej	131	0
18	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	128	15
19	Kelner	121	94
20	Kierowca samochodów osobowych	115	1
21	Ekonomista	111	84
22	Technik mechanik	108	13
23	Technik handlowiec	105	74
24	Pakowacz	101	55
25	Cukiernik	99	57
26	Barman	98	73
27	Krawiec	98	90
28	Mechanik samochodów osobowych	96	0
29	Przedstawiciel handlowy	92	31
30	Telemarketer	91	68
31	Technik informatyk	86	11
32	Specjalista ds. marketingu i handlu	79	37
33	Salowa	79	78
34	Elektromonter	74	3
35	Kierowca samochodu ciężarowego	74	0
36	Robotnik magazynowy	73	21

37	Piekarz	73	12
38	Tokarz w metalu	70	19
39	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	67	14
40	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	66	8
41	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	66	0
42	Kucharz małej gastronomii	66	26
43	Technik budownictwa	62	15
44	Technik elektryk	59	0
45	Specjalista ds. badań społeczno-ekonomicznych	57	28
46	Technik administracji	56	49
47	Mechanik pojazdów samochodowych	55	0
48	Pedagog	55	52
49	Sekretarka	52	52

W tabeli powyżej wykazano zawody, w których 2011 r. zarejestrowało się powyżej 50 osób bezrobotnych.

Bezrobotni wg rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w Katowicach w 2011 r.

Tabela nr 4

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w 2011 r.	Stan w końcu 2011r.	Zgłoszone w 2011 r.	Stan w końcu 2011 r.
Handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2970	1764	1367	26

Pozostała działalność usługowa	1668	853	120	2
Przetwórstwo przemysłowe	1362	1125	442	10
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1302	805	1548	94
Budownictwo	1081	662	2042	71
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym	611	350	243	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	516	292	403	25
Transport i gospodarka magazynowa	513	316	334	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	384	250	252	12
Administracja publ. i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społecz.	333	200	113	1
Edukacja	329	176	86	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	275	170	87	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	245	146	265	7
Informacja i komunikacja	237	149	219	0
Górnictwo i wydobywanie	213	96	22	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	204	152	82	1

Działalność nie zidentyfikowana	181	85	0	0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	72	47	38	2
Rolnictwo , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	69	44	6	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elekt, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	45	36	1	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospod. dom. produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	1	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Dane dot. struktury ofert pracy w poszczególnych zawodach prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 5

L.p	Nazwa zawodu	Oferty pracy 2011 r
1	Sprzedawcy i pokrewni	16,18
2	Robotnicy budowlani i pokrewni / z wyłączeniem elektryków /	15,93
3	Pracownicy usług osobistych	7,31
4	Pomoce domowe i sprzątaczk	6,32
5	Średni personel d/s biznesu i administracji	5,61
6	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,20
7	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,99
8	Pracownicy usług ochrony	4,95
9	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,51
10	Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	3,56
11	Pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,16
12	Elektrycy i elektronicy	3,02
13	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,49
14	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,20
15	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	1,99
16	Pracownicy obsługi klienta	1,55
17	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	1,29
18	Średni personel z dziedziny prawa , spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,00
19	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,98

20	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,96
	Inne	6,80
		100

Z przedstawionego zestawienia wynika, iż 2011 r. podobnie jak w latach ubiegłych na lokalnym rynku pracy nastąpiło największe zapotrzebowanie na zatrudnienie osób z branży handlowej i pokrewne, choć jak wskazywano wcześniej ofert tych było znacznie mniej niż w latach ubiegłych. Wiąże się to oczywiście ze spadkiem ogółu ofert pracy w stosunku do lat 2008-2009, co jest skutkiem sytuacji kryzysowej na świecie i w kraju. Pracodawcy odczuwając kryzys starają się raczej zabezpieczyć zatrudnienie osobom już pracującym i raczej nie myślą o nowych potrzebach kadrowych. Jak wynika z raportów Państwowej Inspekcji Pracy rośnie liczba pracodawców, którzy zalegają z wypłatą wynagrodzeń dla pracowników oraz z opłatami składek na Fundusz Pracy. Często sposobem na kryzys jest ograniczanie kosztów i zmiana warunków płacy dla pracowników, pracodawcy chcąc uniknąć dokonywania zwolnień pracowników - obniżają wynagrodzenia. Decyzja o zatrudnieniu nowego pracownika jest bardzo dokładnie analizowana.

Zgłoszone w 2011 r. oferty dla sprzedawców dotyczyły głównie ofert branży spożywczej. Pracodawcy wymagali od kandydatów posiadania aktualnej książeczki do celów sanitarno-epidemiologicznych, obsługi kasy fiskalnej i doświadczenia w branży spożywczej. Praca w handlu w dalszym ciągu łączy się z dużą dyspozycyjnością kandydatów ze względu na godziny pracy przy minimalnym wynagrodzeniu.

W tej grupie ofert pracy znajdują się oferty na stanowiska sprzedawców - konsultantów w centrach sprzedaży telefonicznej. Z przedstawionych w opracowaniu danych wynika, że telemarketer jest aktualnie najbardziej deficytowym i poszukiwanym zawodem na rynku pracy. Pracodawcy składający oferty pracy na w/w stanowisko nie wymagają zwykle od kandydatów posiadania wykształcenia średniego lub wyższego lecz oczekują przede wszystkim umiejętności posługiwania się bezbłędnie językiem polskim, dobrej dykcji, wysokiej kultury osobistej oraz umiejętności szybkiego nawiązywania dobrego kontaktu z klientem a także dyspozycyjności, ponieważ praca odbywa się głównie w godzinach popołudniowych. Zatrudnienie na stanowisku telemarketera poprzedzone jest przeważnie szkoleniem, które na koszt własny przeprowadza pracodawca. Oferty te nie cieszą się popularnością wśród petentów urzędu, gdyż pracodawcy proponują wynagrodzenie prowizyjne lub niską stawkę godzinową, zatrudnienie na zasadzie umowy o dzieło lub umowy zlecenia.

Drugą pod względem ilości grupą ofert pracy, którymi 2011 r. dysponował urząd były oferty pracy w zawodach budowlanych. Pracodawcy poszukiwali nie tylko fachowców w pracach murarskich, ciesielskich, wykańczania wnętrz ale również pomocników i pracowników ogólnobudowlanych. Zapotrzebowanie na w/w stanowiska było faktycznie duże lecz pracodawcy podawali w rubryce oferty pracy formę kontaktu z kandydatem – wyłącznie telefoniczny lub za pomocą poczty elektronicznej - uniemożliwiło to pośrednikom pracy wydawanie skierowań do pracy osobom bezrobotnym. Pracodawcy motywując swoje decyzje dot. niechęci bezpośredniego kontaktu z osobami bezrobotnymi oświadczają, że posiadają negatywne doświadczenia w kontaktach osobistych z tą grupą zawodową, ze względu na brak motywacji do pracy oraz posiadane nałogi.

Trzecią dużą grupę ofert pracy stanowią propozycje pracy dla pracowników usług osobistych w tym: fryzjerów, barmanów, kucharzy, kelnerów, gospodarzy budynków . Pracodawcy wymagają od kandydatów do pracy w tych zawodach przede wszystkim kwalifikacji i potwierdzonego dokumentami doświadczenia zawodowego. Oferty pracy dla wykwalifikowanych fryzjerów oraz kucharzy są bardzo trudnymi do realizacji, gdyż zarejestrowane w tych zawodach osoby posiadają długą przerwę w zatrudnieniu i nie wyrażają gotowości powrotu do wyuczonego zawodu. Poszukują pracy w zależności od poziomu wykształcenia, wieku oraz stanu zdrowia na stanowiskach pracowników biurowych, sprzątaczek lub pomocy kuchennych. Zarejestrowane osoby bezrobotne nie wykazują zainteresowania ofertami pracy dla gospodarzy budynków, oświadczając, że jest to praca zbyt ciężka, zwłaszcza w okresie zimowym. Oferty te przeważnie dotyczą osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które w większości posiadają przeciwwskazania do ciężkiej pracy fizycznej.

Czwarta z kolei duża grupa ofert pracy - to pomoce domowe i sprzątaczkę – oferty te podobnie jak w przypadku gospodarzy budynków dotyczą osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które posiadają przeciwwskazania do pracy fizycznej wymagającej np. dźwigania. Podobnie jak w poprzednich latach jakość tych ofert jest niska. Pracodawcy proponują umowę o dzieło, pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, o różnych godzinach pracy (często nocnych lub późnowieczornych).

Kolejną dużą grupę ofert pracy składaną do urzędu stanowi – średni personel ds. biznesu i administracji, w skład grupy tej wchodzi m.in. zawody: przedstawiciela handlowego, księgowego, agenta ubezpieczeniowego, pośrednika handlowego, spedytora. Najbardziej poszukiwanymi specjalistami z tej grupy są przedstawiciele handlowi. Pracodawcy zgłaszający oferty pracy na wskazane stanowisko pracy wymagają od kandydatów posiadania wykształcenia na poziomie min. średnim, wiedzy z branży sprzedawanych produktów lub usług, prawa jazdy, oraz umiejętności komunikacyjnych i negocjacyjnych. Wysokie wymagania w stosunku do kandydatów do pracy nie są poparte proponowanym wynagrodzeniem. Proponowane przez pracodawców wynagrodzenie jest prowizyjne i uzależnione od wyników sprzedaży . Zarejestrowani w urzędzie przedstawiciele handlowi oraz handlowcy zainteresowani podjęciem pracy w tym zakresie mogą kontaktować się z pracodawcą wstępnie wyłącznie za pomocą poczty elektronicznej. Pracodawcy poszukujący kandydatów na w/w stanowiska wyrażają chęć osobistego spotkania z osobą bezrobotną po przeprowadzeniu wstępnej selekcji na podstawie przesłanych drogą e-mailową dokumentów aplikacyjnych.

Duża liczba ofert pracy wpłynęła do urzędu dla grupy zawodowej - robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych. W skład grupy tej wchodzi m.in. zawody ślusarzy, spawaczy oraz mechaników pojazdów samochodowych. Wymagania zawarte w ofertach pracy dla ślusarzy dot. przeważnie – konieczności posiadania doświadczenia zawodowego, umiejętności spawania, gwintowania i frezowania. Od mechaników samochodowych pracodawcy oczekują posiadania prawa jazdy , doświadczenia zawodowego oraz umiejętności wykonywania samodzielnej diagnostyki samochodowej.

Pracownicy usług ochrony – to następna większa grupa ofert pracy zgłoszonych w urzędzie. Należy przy tym zaznaczyć że oferty te w większości dotyczyły osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności najchętniej- stopniem umiarkowanym. Oferty dotyczą prac w systemie 12 godzinnym, w obiektach przemysłowych z zatrudnieniem na umowę zlecenie.

Pracodawcy oczekują osób nie karanych oraz sprawnych fizycznie, co bardzo często koliduje z przyznanym stopniem niepełnosprawności.

W okresie 2011 r. wystąpiło wysokie zapotrzebowanie na zatrudnienie wykwalifikowanych kierowców kat. C oraz C+E. Pracodawcy oczekują od kandydatów posiadania doświadczenia zawodowego, podstawowej znajomości mechaniki pojazdowej, aktualnych uprawnień na przewóz rzeczy, aktualnych badań lekarskich i psychotechnicznych. Kierowca, który będzie poruszał się po trasach międzynarodowych dodatkowo powinien posługiwać się językiem angielskim lub niemieckim przynajmniej na poziomie podstawowym. W analizowanym okresie wystąpiło również zapotrzebowanie na stanowisko kierowcy autobusu, w tym przypadku kandydaci muszą wylegitymować się zaświadczeniem o ukończeniu kursu na przewóz osób.

Urząd dysponował niewielką ilością ofert pracy w zawodach biurowych, dla grup zawodowych : sekretarek, operatorów urządzeń biurowych i pokrewnych, specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania oraz pracowników finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej. Oferty te dotyczyły osób z co najmniej średnim wykształceniem, doświadczeniem w zakresie prac biurowych, obsługą komputera i poczty elektronicznej. Rekrutacja w większości ofert odbywa się wyłącznie drogą elektroniczną a pracodawcy kontaktują się tylko z wybranymi kandydatami spełniającymi ich wymagania. Liczbę ofert w tym znacznie zawiążają oferty stażowe, które głównie dotyczą stanowiska pracownika biurowego.

W 2011 r. niewielka liczba ofert pracy zgłaszana była do urzędu dla n/w grup zawodowych m.in. :

- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewnych
- pracownicy obsługi klienta
- średni personel z dziedziny prawa , spraw społecznych, kultury i pokrewnych
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych

Zawody deficytowe, to zawody, w których występuje deficyt podaży siły roboczej, w stosunku do ofert pracy

Tabela nr 6

L.p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy w 2011 r.	Średnia miesięczna liczba osób zarejestrowana w 2011 r.	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej
1	Telemarketer	48,33	7,58	-40,75
2	Zbrojarz	13,50	1,33	-12,17
3	Cieśla	12,50	0,25	-12,00
4	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	17,41	5,58	-11,83
5	Przedstawiciel handlowy	19,33	7,66	-11,67
6	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,92	0,17	-8,75
7	Kierowca samochodu ciężarowego	14,75	6,17	-8,58
8	Inwentaryzator	10,00	3,42	-6, 58
9	Pracownik call center	7,00	0,58	-6,42
10	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyf.	6,17	0,00	-6,17
11	Posadzkarz	6,92	0,92	-6,00
12	Robotnik budowlany	29,83	24,00	-5,83
13	Murarz	16,83	11,17	-5,66
14	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	7,08	1,67	-5,41
15	Cieśla szalunkowy	6,25	1,08	-5,17
16	Dekarz	7,08	2,08	-5,00
17	Opiekun osoby starszej	4,83	0,33	-4,50
18	Spawacz ręczny gazowy	4,50	1,08	-3,42

19	Monter izolacji przemysłowych	3,33	0,83	-3,25
20	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończen. i pokrewni	3,08	0,00	-3,08
21	Specjalista ds. sprzedaży	6,16	3,08	-3,08
22	Spedytor	3,50	0,50	-3,00
23	Kierowca autobusu	3,58	0,58	-3,00
24	Doradca klienta	8,75	6,08	-2,67
25	Monter płyt kartonowo-gipsowych	2,67	0,00	-2,67
26	Operator koparki	2,67	0,08	-2,59
27	Elektryk budowlany	2,50	0,00	-2,50
28	Hydraulik	4,42	2,17	-2,25
29	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyr. chem.	2,50	0,25	-2,25
30	Pozostali listonosze i pokrewni	2,50	0,33	-2,17

Z powyższego zestawienia wynika, że zawodem deficytowym nr 1 w 2011 roku jest zawód telemarketera oraz zawód pokrewny pracownik centrum obsługi telefonicznej /call center/ - 7 pozycja w tabeli nr 6 w . Osoby bezrobotne traktują stanowisko pracy telemarketera lub call center jako stanowisko przejściowe, chwilowe zatrudnienie. Wynika to z faktu, iż pracodawcy nie doceniając roli telemarketera, który w rzeczywistości kreuje wizerunek firmy , proponują wynagrodzenie prowizyjne oraz umowę dzieło.

Drugie i trzecie miejsce w tabeli to zbrojarz i cieśla. W sezonie sprzyjającym wykonywaniu prac budowlanych zapotrzebowanie na zatrudnienie wskazanych fachowców jest bardzo wysokie. Brakuje specjalistów w tej branży a znikoma liczba zarejestrowanych osób z w tym zawodzie / 1 cieśla, 3 zbrojarzy / nie spełnia oczekiwań pracodawców. Deficytowymi zawodami są również inne zawody z branży budowlanej:

- murarz
- posadzkarz
- robotnik budowlany
- dekarz

Deficytowym zawodem jest również jak wskazują dane z tabeli nr 6 – zawód pracownika ochrony. Pracodawcy nie wymagają kierowania na to stanowisko osób o wysokich

kwalfikacjach zawodowych ale przede wszystkim chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne posiadające lekki lub umiarkowany stopień niepełnosprawności. Oferty te jednak nie cieszą się zainteresowaniem ze strony osób bezrobotnych. Pracodawca wymaga dobrej sprawności fizycznej, często pracy w godzinach nocnych z minimalnym wynagrodzeniem.

W dalszym ciągu na rynku pracy występuje deficyt wykwalifikowanych przedstawicieli handlowych, doradców klienta oraz specjalistów ds. sprzedaży. Na rynku występuje wciąż wyższa niż popyt - podaż towarów i usług. W związku z powyższym wielu pracodawców chcących sprzedać towary i usługi proponowane przez firmę potrzebuje zatrudnić osoby, które będą reprezentować firmę wśród potencjalnych klientów. Jak w poprzednich latach osoby bezrobotne nie są zainteresowane podjęciem pracy w takim charakterze. Praca w charakterze przedstawiciela handlowego lub doradcy klienta wymaga posiadania predyspozycji psychofizycznych od kandydatów, dużej dyspozycyjności i mobilności (praca na terenie województwa lub całego kraju), znajomości technik handlowych i negocjacyjnych oraz bardzo dobrej organizacji pracy.

Zawodem deficytowym okazał się również zawód kierowcy kat. C, kierowcy autobusu oraz operatora koparko-ładowarki. Osoby posiadające kwalifikacje zawodowe oraz uprawnienia do wykonywania wskazanych zawodów są aktualnie zatrudnione lub mają duże szanse na zatrudnienie.

W 2011 roku wystąpiło również wysokie zapotrzebowanie na zatrudnienie opiekunek osób starszych. Osoby bezrobotne nie wykazują zainteresowania uzyskaniem kwalifikacji w tym zawodzie, gdyż jak twierdzą zawód ten wymaga szczególnych predyspozycji psychicznych. Praca jest trudna, wymagająca dużego zaangażowania ze strony pracownika, natomiast proponowane przez pracodawców wynagrodzenie jest nieadekwatne do wykonywanych obowiązków.

Zawody nadwyżkowe to zawody, w których występuje nadwyżka siły roboczej, w stosunku do ofert pracy

L.p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011	Średnia miesięczna liczba osób zarejestrowanych w 2011 r.	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej
1	Bez zawodu	0,00	145,50	145,50
2	Sprzedawca	24,33	112,67	88,33
3	Technik ekonomista	0,00	25,33	25,33
4	Technik prac biurowych	9,17	29,50	20,33
5	Magazynier	5,17	23,67	18,50
6	Ślusarz	7,67	21,17	13,50
7	Fryzjer	2,58	13,92	11,33
8	Technik elektronik	0,08	11,08	11,00
9	Górnik eksploatacji podziemnej	0,00	10,92	10,92
10	Technik mechanik	0,00	9,00	9,00
11	Ekonomista	0,25	9,25	9,00
12	Kucharz	4,33	13,25	8,92
13	Robotnik gospodarczy	27,67	36,33	8,67
14	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	2,17	10,67	8,50
15	Cukiernik	0,08	8,25	8,17
16	Pakowacz	0,33	8,42	8,08
17	Pomoc kuchenna	5,17	12,67	7,50
18	Kierowca samochodu osobowego	2,58	9,58	7,00

19	Technik informatyk	0,25	7,17	6,92
20	Dozorca	4,83	10,92	6,08
21	Robotnik magazynowy	0,08	6,08	6,00
22	Kelner	4,17	10,08	5,91
23	Mechanik samochodów osobowych	2,75	8,00	5,25
24	Krawiec	3,00	8,17	5,17
25	Kucharz małej gastronomii	0,67	5,50	4,83
26	Specjalista ds. badań społeczno-ekonomicznych	0,00	4,74	4,75
27	Pedagog	0,08	4,58	4,50
28	Technik elektryk	0,42	4,92	4,50
29	Kasjer handlowy	6,67	11,08	4,41
30	Technik budownictwa	0,92	5,17	4,25

Zestawienie dotyczące zawodów nadwyżkowych wskazuje podobnie jak w latach poprzednich iż urząd nie dysponuje ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Nie jest to równoznaczne z brakiem ofert pracy dla osób o najniższych kwalifikacjach.

Pozycja -bez zawodu- jest wyzerowana, gdyż wprowadzając do Systemu Informatycznego Syriusz krajową ofertę pracy wpisuje się obowiązkowo nazwę zawodu, nawet w przypadku jeżeli pracodawca składa zapotrzebowanie na zatrudnienie osoby bezrobotnej nie posiadającej żadnych kwalifikacji zawodowych. W takiej sytuacji powyższa oferta pracy w systemie ukazuje się jako oferta na stanowisko pracownika fizycznego, kolportera ulotek, robotnika gospodarczego itp.

Zawodem nadwyżkowym jest zawód sprzedawcy. W analizowanym okresie zarejestrowały się 1352 osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje sprzedawcy, natomiast liczba ofert pracy na stanowisko sprzedawcy zmniejszyła się znacznie w stosunku lat ubiegłych. Dużą nadwyżkę zawodową stanowią również ekonomiści zarówno ze średnim jak i wyższym wykształceniem a także technicy prac biurowych. W okresie 2011 r. oferty pracy na stanowiska związane z obsługą biura zgłaszane były przez pracodawców sporadycznie. Niewielka jest również liczba ofert pracy na stanowisko magazyniera w stosunku do ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie.

Zestawienie wykazuje, że aktualnie lokalny rynek pracy nie wykazuje zapotrzebowania na zatrudnienie osób w zawodach m.in. :

- technika mechanika
- technika elektronika
- technika informatyka
- ślusarza
- cukiernika

- górnika eksploatacji podziemnej